РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
ДРЖАВЕН ЗАВОД ЗА РЕВИЗИЈА

Број 1003-606/6
Скопје, 26.12.2006 година

СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКИ СОЈУЗ НА МАКЕДОНИЈА

КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

1. Предмет на овој Конечен извештај е извршената ревизија на финансискиот извештај за изборната кампања на Социјалдемократскиот сојуз на Македонија за спроведените парламентарни избори во 2006 година прикажан на страна 6.

2. Ревизијата на финансискиот извештај од точка 1 на овој Извештај е извршена согласно член 2 став 1 и 2, член 5 став 1 од Законот за државна ревизија, Годишната програма за работа на Државниот завод за ревизија согласно член 8 од Законот за државна ревизија и член 26 од Законот за финансирање на политичките партии.

3. Извршена е ревизија и е издаден извештај за финансиските извештаи на Социјалдемократскиот сојуз на Македонија за редовното работење за годината која и претходи на годината која е предмет на оваа ревизија.

.

4. Финансискиот извештај од точка 1 на овој Конечен извештај, претставува одговорност на раководството на субјектот од точка 1 на овој извештај, застапувано од:
   - ✓ Владо Бучковски - претседател на партијата;
   - ✓ Никола Ќуркчиев - генерален секретар;

5. Одговорност на ревизорите е да го издадат овој Конечен извештај, прикажан на страните од 1 до 5, и да дадат мислење за финансискиот извештај од точка 1, засновано на извршената ревизија.

6. Ревизијата од точка 1 на овој Извештај е планирана и извршена во периодот од 04.09 до 12.09.2006 година, од страна на тим на Државниот завод за ревизија.

7. Цел на ревизијата на финансискиот извештај од точка 1 на овој Конечен извештај е да овозможи ревизорот да го изрази мислењето, дали финансискиот извештај вистинито и објективно ги искажува финансиските активности поврзани со парламентарните избори во согласност со примената на законска регулатива, и тоа во делот на вкупниот износ на средствата, изворите на финансирање и направените трошоци.

8. Ревизијата е извршена во согласност со Стандардите за Државна Ревизија на Меѓународната организација на Врховните Ревизорски Институции (ИНТОСАИ) кои се пропишани во Република Македонија при вршењето на државната ревизија. Овие стандарди бараат ревизијата да се планира и подготви, со цел да се добие разумно уверување дека финансиските извештаи се ослободени од значајни погрешни

прикажувања. Ревизијата вклучува испитувања на докази, проценување на користените сметководствени принципи, како и на важните проценки направени од страна на раководството на субјектот од точка 1 на овој Конечен извештај, давање општа оценка за презентацијата на финансиските извештаи и давање оценка за конкретни финансиски трансакции. Веруваме дека спроведената ревизија ни обезбедува разумна основа за изразеното мислење.

9. Од страна на политичката партија добиени се забелешки на Претходниот извештај, број 0302 – 382 од 14/12/2006 година, потпишани од Генералниот секретар на партијата Горан Минчев, и тоа на точките 9.1.1. и 9.1..2, при што истите не се прифатени од страна на ревизијата.

10. Со ревизијата на финансискиот извештај за парламентарните избори даден како составен дел на овој Конечен извештај, ревизијата го утврди следното:

10.1. Неправилности во примената на законските прописи

10.1.1. Ревизијата изврши увид во неколку општински организации на партијата и констатира дека:

- Во текот на парламентарните избори користени се простории како дисперзирани (месни) изборни штабови, возила и други средства, без надомест. Истите во финансиските извештаи не се наведени како донации, спротивно на член 15 од Законот за финансирање на политички партии.
  Поради наведеното, финансиските извештаи за парламентарните избори не се целосни и веродостојни и не ја искажуваат целокупната финансиска активност на партијата за време на парламентарните избори;
- За користење на површините на општините за организираните митинзи во градовите согласно член 3 од Законот за комунални такси потребна е согласност од општината. На ревизијата не и беа презентирани барања од политичката партија, ниту решенија од општината, од што произлегува заклучок дека користењето на наведените површини без решение од општината има третман на донација, што е спротивно на член 20 од Законот за финансирање на политичките партии.

Препораки и мерки

За користење на деловни простори на други правни субјекти и површини на општините да се обезбедуваат соодветни документи (договори, фактури, решенија) со цел да се дефинираат обврските на политичката партија при користење на туѓи средства. Во спротивно, наведените услуги имаат третман на донација, согласно одредбите од член 15 од Законот за финансирање на политичките партии.

10.1.2. Врз основа на спроведената продолжена ревизија во поврзани субјекти, констатирано е следното:

- Јавното претпријатие за стопанисување со станбен и деловен простор го издал градскиот стадион за одржување на митинг по несоодветно ниска цена од тарифникот, предвидена за друг настан;
- Користени се услуги за превоз од Јавното сообраќајно претпријатие со пониска цена од пазарната.

Разликата помеѓу пазарната и фактурираната вредност согласно член 15 од Законот за финансирање на политичките партии има третман на донација. Во

текот на ревизијата побарани се официјални ценовници од јавните претпријатија за извршените услуги на политичката партија, но до денот на ревизијата не е добиен одговор, поради што ревизијата не може да ја квантифицира вредноста на донацијата.
Согласно член 20 од истиот Закон, политичките партии не можат да се финансираат од јавни претпријатија, од што произлегува дека политичката партија противправно користела државни средства.

Препораки и мерки

Доколку донацијата потекнува од субјектите наведени во член 20 од Законот за финансирање на политичките партии (во овој случај се работи за јавни претпријатија), политичката партија е должна во рок од десет дена од добивањето на донацијата да го извести донаторот за одбивање на донацијата и истата да ја врати во рок од 30 дена. Во спротивно, политичката партија го губи правото на финансирање од Буџетот на Република Македонија за наредната година.

11.Според наше мислење, освен наодите наведени во точката 10.1. финансискиот извештај ја дава вистинската и објективна слика на финансирањето на политичката партија за парламентарните избори во 2006 година.

12. **Обелоденување**

12.1. Врз основа на добиените информации од Советот за радиодифузија - официјални ценовници на **националните електронски медиуми** и услугите користени од страна на СДСМ врз основа на склучени договори и примени фактури, ревизијата констатира разлика помеѓу пазарната и фактурираната вредност на добиените услуги од медиумите.

- Доколку оваа разлика во вкупен износ од 128,465 илјади денари **(Табела бр 1)** добие третман на донации согласно член 15 од Законот за финансирање на политичките партии, тогаш неискажаните донации според член 83 од Изборниот законик го надминуваат изборниот лимит од 20 илјади евра за донаторите-правни лица.
- Поради законски предвидениот начин на водење на сметководството партиите не ги прикажуваат како приход, односно трошок оние средства кои не се евидентираат преку жиро сметката. Независно што официјалните ценовници од страна на давателите на услугите не се доставени до политичката партија, спротивно на член 15, што е предуслов за пријавување на разликата помеѓу пазарната и фактурираната вредност како донација, наведената разлика од страна на ревизијата е вклучена во пресметката на финансирањето на партијата на парламентарните избори. Со прикажување на овие непарични донации како приход, односно трошок, изборната кампања на партијата вредносно го надминува изборниот лимит од 104,487 илјади денари, односно 60 денари од запишан избирач согласно член 84 од Изборниот законик.

ул: “Маршал Тито” - 12/3
Палата Македонија - Скопје
тел:211-262, факс:126-311

Табела бр 1

електронски медиум	времетраење	пазарна вредност		фактурирана во (000)	разлика во (000)
		евра	ден. во (000)		
А 1	5:42:27	290,228	17,704	3,609	14,095
Сител	4:23:57	130,944	7,988	3,629	4,359
Канал 5	8:41:56	1,515,620	92,453	3,629	88,824
Телма	6:17:36	914,700	55,797	2,159	53,637
Вкупно		**2,851,492**	**173,941**	**13,025**	**160,916**

12.2. Ревизијата не доби прецизни и детални информации од Советот за радиодифузија за закупените рекламни термини на политичките партии кај локалните медиуми за време на парламентарните избори, односно во извештаите не е детално разработено времетраењето на спотовите што е основа за реална пресметка.

Исто така, давателите на услугите не доставиле официјални ценовници до политичките партии, што преставува нивна обврска согласно член 15 од Законот за финансирање на политичките партии. Поради тоа, ревизијата не можеше да ја квантифицира разликата помеѓу пазарната и фактурираната вредност на добиените услуги од локалните и печатените медиуми како и од рекламните паноа низ поголемите градови во државата, за организација на митинзи и средби со граѓаните. Овие разлики согласно член 15 од наведениот закон претставуваат донации и истите не се искажани, што доведува до нереално и необјективно прикажување на:

- вкупните добиени донации спротивно на член 17 од Законот за финансирање на политичките партии и
- вредноста на изборната кампања на парламентарните избори.

12.3. При издавањето на публикациите за изборната кампања не е искажан тиражот на истите. Според член 48 од Законот за култура под издавачка дејност се подразбира издавање публикации со уметничка, научна и образовна содржина во книжен и електронски облик, при што публикацијата може да биде книга, електронско издание, брошура, списание, плакат и други авторски дела. Членот 49 од истиот закон пропишува дека на секоја публикација се отпечатува покрај останатото и тиражот на публикацијата, со исклучок кога се работи за помали публикации како проспект, разгледница и слично кога не е потребно да се наведе тиражот на материјалот. Недореченоста во законската регулатива, во делот што е критериум за бројот, односно големината на публикацијата и видот на публикацијата која треба да ги содржи елементите наведени во член 49 од Законот за култура е искористена од страна на политичката партија, поради што ревизијата не можеше да се увери во веродостојноста на добиените фактури од добавувачите а со тоа и во висината на трошоците за печатарски услуги.

12.4. Законодавецот во Изборниот законик нема пропишано официјална форма на финансиските извештаи за прикажување на финансиските активности во изборните кампањи, ниту има пропишано казнени одредби за донаторите кои го надминуваат законски утврдениот лимит за донациите и казнени одредби за давателите на услугите за недоставувањето на официјалните ценовници до партиите што е законска обврска.

12.5. Претходно наведеното има влијание во преземање на мерки од страна на Управата за јавни приходи кон давателите на услугите согласно Законот за ДДВ во делот за неискажаните донации.

12.6. Доколку се земат во предвид податоците искажани во точките од 12.1. до 12.5 од Обелоденувањата како непријавени донации и сметководствените настани искажани во финансискиот извештај произлегува дека политичката партија е финансирана со средства во поголем износ од евидентираните и обелоденетите, надминувајќи го изборниот лимит пропишан со Изборниот законик.

Скопје, 22/12/2006 година **Овластен државен ревизор**

ул: “Маршал Тито” - 12/3
Палата Македонија - Скопје
тел:211-262, факс:126-311

ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАЈ
ЗА ПАРЛАМЕНТАРНИ ИЗБОРИ ЗА 2006 ГОДИНА
НА СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКИОТ СОЈУЗ НА МАКЕДОНИЈА

ОПИС	износ во (000) ден
Приходи:	
Спонзорства и донации од правни лица	3,720
Позајмици од правни лица	4,800
Спонзорства и донации од физички лица	44,083
Вкупни приходи	**52,603**
Расходи:	
Национални електронски медиуми	13,025
Локални електронски медиуми	7,788
Печатени медиуми	7,404
Маркетинг услуги	7,158
Печатарски услуги	5,960
Пропаганден материјал	5,082
Организација на каравани	3,522
Други трошоци	2,655
Вкупни расходи	**52,594**
Остварен нето вишок - добивка	**9**

ул: “Маршал Тито” - 12/3
Палата Македонија - Скопје
тел:211-262, факс:126-311

Овластен Државен ревизор